

דף טו.

עין משפט א. הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פ"א הכ"ז

עיינ לעיל דף יד: עין משפט ה ו

עין משפט ב. הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פ"ב ה"ז

הִיָּה מִזֶּה וְנִקְטָעָה יָדוֹ שֶׁל מִזֶּה יִקְדָּם שְׂיִגְיַע דָּם לְאֹוִיר
הַמִּזְבֵּחַ. לֹא עָלְתָה לוֹ הַזִּיָּה:

עין משפט ג. הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פ"א הכ"ז

עיינ לעיל דף יד: עין משפט ה ו

דף טו:

עין משפט א. הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ט ה"א

זֶר שֶׁעֲבַד בַּמִּקְדָּשׁ עֲבוּדָתוֹ פְּסוּלָה הִיא וְחַיֵּב מִיתָה בְּיָדוֹ
שָׁמַיִם שְׁנֵאמַר 'וְהִזָּר הִקְרַב יוֹמָת' מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לְמַדּוֹ
שְׂאִיִן חַיִּיב זֶה אֵלָּא לְקָרַב לְעֲבוּדָה. וְהִיכָן הַזְּהִיר עָלָיו
וְזָר לֹא יִקְרַב אֲלֵיכֶם. אִי זֶהוּ זֶר כָּל שְׂאִינּוֹ מִזְרַע אֶהְרֶן

ד. כסף משנה: היה מזה ונקטעה ידו של מזה וכו'. בסוף פ"ק דזבחים (דף ט"ו): בעיא דאיפשיטא:

ה. כסף משנה: זר שעבד במקדש עבודתו פסולה וכו'. ריש פרק ב' דזבחים (דף ט"ז): ומ"ש וחייב מיתה בידי שמים שנאמר והזר הקרב יומת. סוף פרק הנשרפין (סנהדרין דף פ"א): במשנה זר ששימש במקדש רבי עקיבא אומר בחנוק וחכמים אומרים בידי שמים וידוע דהלכה כחכמים. ומ"ש מפי השמועה למדו וכו' והיכן הזהיר עליו וכו'. בסיפרי פרשת קרח והזר הקרב יומת לעבודה עונש שמענו אזהרה לא שמענו ת"ל זר לא יקרב אליכם: איזהו זר כל שאינו מזרע אהרן הזכרים שנאמר וערכו בני אהרן. כך היא הנוסחא הנכונה ובקצת ספרי רבינו יש חסרון הניכר:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוררים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

הַזְכָּרִים שֶׁנֶּאֱמַר וְעָרְכוּ בְּנֵי אֶהֱרֹן. וְהִקְטִירוּ בְּנֵי אֶהֱרֹן.
בְּנֵי אֶהֱרֹן וְלֹא בְּנוֹת אֶהֱרֹן:

עין משפט ב. הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ב ה"ו

אם כן מפני מה נשנית אזהרה זו בכהן גדול. שפיהן
הדיוט שהיה במקדש בעבודתו ושמע שמת לו מת
שהוא חייב להתאבל עליו אף על פי שאינו יוצא מן

1. כסף משנה: אם כן מפני מה נשנית אזהרה זו בכ"ג וכו'. בר"פ כל הזבחים (דף כ"ח)
אונן [דפסול] מנ"ל דכתיב ומן המקדש לא יצא ולא יחלל הא אחר שלא יצא חילל
ופירש"י ומן המקדש וגו' לעיל מיניה כתיב לאביו ולאמו לא יטמא ובכהן גדול משתעי
וסמך ליה ומן המקדש וגו' כלומר אף ביום שמתו אביו ואמו אין צריך לצאת מן המקדש
אלא עומד ומקריב ולא יחלל שאין הקדשים מתחללין בכך הא הדיוט שלא יצא ועבד חילל
עכ"ל. ויש לדקדק בדברי רבינו שכתב שאפילו כהן הדיוט שיצא מן המקדש בשעת עבודה
חייב מיתה משמע שהטעם מפני שנראה כמזלזל העבודה אם יניחנה מפני ששמע שמת לו
מת ויצא נראה שגומר עבודתו ואח"כ יצא שהרי כתב שאינו מוזהר מלצאת אלא בשעת
עבודה בלבד ואח"כ כתב שכהן הדיוט שהיה במקדש בעבודתו ושמע שמת לו מת אינו
עובד נראה שמיד ששמע מפסיק ומסלק ידו מעבודתו ומאחר שאסור לגמור עבודתו למה
אסור לו לצאת מיד דכך לי שעת עבודה כיון שאינו יכול לעבוד כמו שלא בשעת עבודה
ונ"ל שאע"פ שאינו יכול לגמור עבודתו אם יצא קודם שתגמר העבודה ע"י אחר נראה
כמזלזל בעבודה ועי"ל שאם היה מותר לו להפסיק עבודתו ולצאת כששמע שמת לו מת
איכא למיחש שמא כשיפסיק העבודה ויצא בבהלה תהיה העבודה בטלה מאין מתעסק בה
עד שיתעוררו שאר הכהנים לבא לגמור ואין לך זלזול גדול מזה ולפיכך אסרה לו לצאת
עד שתגמר העבודה ע"י אחר: כתב הראב"ד אע"פ שאינו יוצא א"א וכיון שהוא חייב
להתאבל עליו וכו'. ואיני רואה כאן השגה שלא כתב רבינו שאסור לו לצאת אלא בשעת
עבודה בלבד ואחר גמר עבודה יצא ויטמא: ומה שכתב ואם עבד והוא אונן של תורה חילל
עבודתו וכו'. בסוף פרק הנשרפין (סנהדרין דף פ"ד) תניא דאונן אסור לעבוד ואמרינן בגמרא
מנ"ל דכתיב ומן המקדש לא יצא [ולא יחלל] הא אחר שלא יצא חילל ופירש"י ומן המקדש
לא יצא כלומר אע"פ שמתו אביו ואמו אין צריך לצאת מן המקדש שאם יעבוד לא יחלל
הא כהן אחר שלא יצא חילל. וברפ"ב דזבחים (דף ט"ו) נמי תנן דאונן שקיבל פסל ויליף
לה מהאי קרא ומקראי אחרוני ומייתי לה בק"ו. ומ"ש בין בקרבן יחיד בין בקרבן צבור. הכי
אסיקנא ברפ"ב דזבחים שם. ומ"ש אבל כהן גדול עובד כשהוא אונן שנאמר ומן המקדש לא
יצא ולא יחלל וכו'. וכבר נתבאר בסמוך ובפרק קמא דיומא (דף י"ג): תניא היה עומד

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאהרן שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

הַמִּקְדָּשׁ אֵינוֹ עוֹבֵד מִפְּנֵי שֶׁהוּא אוֹנֵן וְאִם עֹבֵד וְהוּא אוֹנֵן
 שֶׁל תּוֹרָה חֲלִיל עֲבוֹדָתוֹ בֵּין בְּקִרְבָּן יָחִיד בֵּין בְּקִרְבָּן
 צְבוּר. אָבֵל כֹּהֵן גָּדוֹל עוֹבֵד כְּשֶׁהוּא אוֹנֵן שֶׁנֶּאֱמַר 'וּמִן
 הַמִּקְדָּשׁ לֹא יֵצֵא וְלֹא יִחַלְלֵהוּ' כְּלוּמַר יֵשֵׁב וַיַּעֲבֹד עֲבוֹדָה
 שֶׁהִיא עוֹסֵק בָּהּ וְאֵינָהּ מִתְחַלְּלֶת:

הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ב ה"ז

וּמִנֵּין שֶׁעֲבוֹדַת הָאוֹנֵן פְּסוּלָה. מִקַּל וְחֹמֶר ז'. אִם בַּעַל מוֹם
 שָׂאוֹכֵל בְּקִדְשִׁים אִם עֹבֵד חֲלִיל. אוֹנֵן שֶׁהוּא אָסוּר
 בְּקִדְשִׁים שֶׁנֶּאֱמַר 'לֹא אֶכְלְתִי בְּאֲנִי מִמֶּנּוּ' דִּין הוּא
 שֶׁיִּחַלְלֵהוּ:

עין משפט ג.ד. הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ד ה"ד

וְכֵן טָמֵא שֶׁטָּבַל וְעֹבֵד קֹדֶם שֶׁיַּעֲרִיב שֶׁמֶשׁוֹ עֲבוֹדָתוֹ
 פְּסוּלָה ח וְחֵיב מִיתָה בְּיַדֵי שָׁמַיִם שֶׁנֶּאֱמַר 'וְלֹא יִחַלְלוּ שָׁם

ומקריב [על גבי המזבח] ושמע שמת לו מת מניח עבודתו ויצא דברי רבי יהודה ר' יוסי
 אומר יגמור ופירשו התוספות דבכהן גדול מיירי וכן דעת רבינו:

ז. כסף משנה: ומה שכתב ומנין שעבודת האונן פסולה מקל וחומר וכו'. בריש פרק שני
 דזבחים (דף ט"ז):

ח. כסף משנה: וכן טמא שטבל ועבד קודם שיעריב שמשו עבודתו פסולה. ברפ"ב דזבחים
 (דף י"ז). ומ"ש וחייב מיתה בידי שמים שנאמר ולא יחללו שם אלהיהם. בס"פ הנשרפין
 (דף פ"ג): טבול יום ששימש מנ"ל דתניא רבי סימאי אומר רמז לטבול יום שאם עבד
 חילל מנין תלמוד לומר קדושים יהיו לאלהיהם ולא יחללו אם אינו ענין לטמא ששימש
 דנפקא לן מויגזרו תנהו ענין לטבול יום ששימש ויליף חילול חילול מתרומה מה להלן
 במיתה אף כאן במיתה. ומ"ש רבינו שעדיין טמא הוא שנאמר ובא השמש וטהר וכו' הוא לתת
 טעם למה חלוק ממחוסר כפורים. וכתב הראב"ד על מ"ש רבינו טמא שטבל ועבד קודם
 שיעריב שמשו חייב מיתה בידי שמים א"א כיון שטבול יום שנכנס למקדש בכרת וכו'.
 ויש לתמוה כיון דקושיא זו לכ"ע איתא למה כתבה בהשגות כאילו הוא פרטית לרבינו.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
 בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

אֱלֹהֵיהֶם. מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לְמִדּוֹ שָׁזוֹ אֲזַהֲרָה לְטָבוֹל יוֹם
שֶׁעֲבַד שְׁעֲדִין טָמֵא הוּא שֶׁנֶּאֱמַר 'וּבֹא הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהַר'
מִכָּלֵל שְׁעֲדִין לֹא טָהַר. אָבֵל מְחֹסֵר כְּפוּרִים שֶׁעֲבַד אַף
עַל פִּי שֶׁעֲבוּדָתוֹ פְּסוּלָה וְחִלּוֹל הָרִי זֶה פְּטוּר:

הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ד ה"ה

וּמִנִּין שֶׁעֲבוּדָתוֹ פְּסוּלָה שֶׁנֶּאֱמַר 'וְכִפֹּר עָלֶיךָ הַכֹּהֵן
וְטָהַרְהוּ'. מִכָּלֵל שְׁעֲדִין לֹא נִגְמָרָה טָהֲרָתָהּ. וְהוּא הַדִּין
לְכָל מְחֹסְרֵי כְּפוּרִים:

ונ"ל שמכח קושיא זו היה אפשר לפרש דהא דתנן בפרק י"א ממסכת פרה (משנה ד') ואם
בא אל המקדש בין לפני ביאתו בין לאחר ביאתו חייב היינו חיוב מלקות אבל מכרת פטור
מאחר שטבל אבל לרבינו שכתב חייב כרת קשיא וי"ל דיש במיתה בידי שמים משא"כ
בכרת דכרת היינו שאינו מגיע לששים שנה כדאמרינן בשילהי מועד קטן (דף כ"ח) ואיכא
נמי כרת דיומי כדאמרי' נמי התם ומיתה בידי שמים אין לה זמן קבוע כמו שכתבו התוס'
בפרק במה מדליקין (דף כ"ה) בד"ה כרת ועוד יש ביניהם דכרת הוא זורעו נכרתים משא"כ
במיתה בידי שמים כמו שכתבו התוס' בפ"ק דיבמות (דף ב') ועוד יש ביניהם שהחייב
מיתה בידי שמים עלה מות בחלוניו וב"ח מקנה קנינו מתים פרתו רועה באפר והיא מתה
תרנגולתו רועה באשפה והיא מתה. ומ"ש אבל מחוסר כפורים שעבד אע"פ שעבודתו פסולה
וחילל. ברפ"ב דזבחים (דף י"ז). ומ"ש ה"ז פטור. יש לתמוה דהא בס"פ הנשרפין מני בכלל
אלו שבמיתה מחוסר כפורים ואמרי' בגמרא (דף פ"ג:) מנ"ל אמר רב הונא דאמר קרא
וכפר עליה הכהן וטהרה מכלל שהיא טמאה ואמר מר טמא ששימש במיתה ורבינו עצמו
בפרק י"ט דסנהדרין מנה מחוסר כפורים בכלל מחוייבי מיתה שחייבים מלקות וצ"ע וכבר
השיגו הראב"ד וכתב אבל מחוסר כפורים שעבד אע"פ שעבודתו פסולה וחילל הרי זה
פטור אמר אברהם והא אמרינן במכות עוד טומאתו בו וכו'. ולא ידעתי למה לא הקשה
עליו גם מדידיה אדידיה כמו שהקשיתי וסמ"ג כתב בסי' ש"ה מחוסר כפורים שעבד תניא
שהוא במיתה ועבודתו פסולה וחילל עכ"ל ומאחר שהוא רגיל להביא דברי רבינו בכל
מקום יש לתמוה עליו למה לא הביאם גם פה ויקשה מההיא ברייתא. ולענין מה שהשיג
הראב"ד יש לומר שרבינו סובר דהלכה כמ"ד מחוסר כפורים דזב לאו כזב דמי כמו
שכתבתי בפ"ג:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאהרן שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ה.

הרמב"ם הל' כלי המקדש פ"י ה"ד

מִצְוֹת עֲשֵׂה לַעֲשׂוֹת בְּגָדִים אֵלוּ וְלִהְיוֹת הַכֹּהֵן עוֹבֵד בְּהֵן
 שֶׁנֶּאֱמַר 'וְעָשִׂיתָ בְּגָדֵי קֹדֶשׁ'. וְאֵת בְּנָיו תִּקְרִיב וְהִלַּבְשָׁתָם
 כְּתָנִתָּ. וְכֹהֵן גָּדוֹל שֶׁשָּׁמֵשׁ בְּפָחוֹת מְשֻׁמוֹנָה בְּגָדִים אֵלוּ ט
 או כֹּהֵן הַדְּיוּט שֶׁשָּׁמֵשׁ בְּפָחוֹת מְאֻרְבָּעָה בְּגָדִים אֵלוּ הוּא
 הַנִּקְרָא מְחֹסֵר בְּגָדִים וְעַבּוּדָתוֹ פְּסוּלָה וְחִיָּב מִיתָה בְּיַדִּי
 שָׁמַיִם כְּזֶר שֶׁשָּׁמֵשׁ שֶׁנֶּאֱמַר 'וְחָגַרְתָּ אֹתָם אֲבִנֹט' וְהִיָּתָה
 לָהֶם כְּהִנָּה'. בְּזִמְנָן שֶׁבְּגָדֵיהֶם עָלִיָּהֶן כְּהִנָּתָן עָלִיָּהֶן. אִין
 בְּגָדֵיהֶן עָלִיָּהֶן אִין כְּהִנָּתָם עָלִיָּהֶן אֶלָּא הָרִי הֵם כְּזָרִים
 וְנֶאֱמַר 'וְהָזַר הִקְרַב יוֹמָת':

עין משפט ו.

הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ה ה"א

מִצְוֹת עֲשֵׂה לְקַדֵּשׁ כֹּהֵן הָעוֹבֵד יָדָיו וְרַגְלָיו וְאַחַר כֵּן
 יַעֲבֹד שֶׁנֶּאֱמַר 'וְרַחֲצוּ אֶהְרֹן וּבְנָיו מִמָּנוֹ אֶת יְדֵיהֶם וְאֶת
 רַגְלֵיהֶם'. וְכֹהֵן שֶׁעָבַד וְלֹא קִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו שְׁחָרִית חִיָּב
 מִיתָה בְּיַדִּי שָׁמַיִם שֶׁנֶּאֱמַר 'יְרַחֲצוּ מַיִם וְלֹא יָמָתוּ'.
 וְעַבּוּדָתוֹ פְּסוּלָה בֵּין כֹּהֵן גָּדוֹל בֵּין כֹּהֵן הַדְּיוּט:

ט. כסף משנה: וכהן גדול ששימש בפחות משמונה בגדים אלו וכו'. בסוף פרק הנשרפין
 (סנהדרין דף פ"ג:) גבי חייבי מיתה מני מחוסר בגדים ומייתי לה מדכתיב וחגרת אותם
 אבנט וכו' אין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם וה"ל זרים ואמר מר זר ששימש במיתה
 ובריש פרק ב' דזבחים (דף טו:) מייתי לה נמי להא דתנן התם מחוסר בגדים עבודתו פסולה
 ופירש"י מחוסר בגדים כהן גדול ששימש בפחות משמונה וכהן הדיוט בפחות מארבעה
 והכי משמע התם בגמרא:

י. כסף משנה: מצות עשה לקדש הכהן העובד ידיו ורגליו וכו'. פשוט הוא בפסוק. ומה
 שכתב ועבודתו פסולה. משנה בפרק שני דזבחים (דף ט"ו ע"ב). ומה שכתב בין כהן גדול
 בין כהן הדיוט דכתיב והיתה לו ולזרעו חק עולם:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
 בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ז.

הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ו ה"ח

הַעֲרַל הָרִי הוּא כֶּבֶן נֹכַר - שֶׁנֶּאֱמַר 'כָּל בֶּן נֹכַר עֲרַל לֵב
וְעֲרַל בָּשָׂר'. לְפִיכֵן עֲרַל שֶׁעֲבַד חֵלֶל עֲבוֹדָתוֹ וְלוֹקֵה כְּזָר
שֶׁעֲבַד. אֲבָל אֵינוֹ חַיֵּב מִיָּתָה:

עין משפט ז.

הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ד ה"א

טָמֵא שֶׁעֲבַד בַּמִּקְדָּשׁ חֵלֶל עֲבוֹדָתוֹ וְחַיֵּב מִיָּתָה בְּיַדִּי
שָׁמַיִם עַל עֲבוֹדָתוֹ אִם עַל פִּי שְׁלֹא שָׁהָה שָׁם שֶׁנֶּאֱמַר
'וַיִּנְזְרוּ מִקְדָּשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִחְלְלוּ אֶת שֵׁם קְדֹשֵׁי'
הָרִי זֶה אֲזַהְרָה לְעוֹבְדֵי בְטֻמְאָה. וְלִהְלֵךְ הוּא אוֹמֵר 'וּמִתּוֹ
בוֹ כִּי יִחְלְלוּהוּ'. מָה חֵלּוּל הָאֱמוּנָה חַיֵּב מִיָּתָה בְּיַדִּי שָׁמַיִם
אִם כָּאֵן מִיָּתָה בְּיַדִּי שָׁמַיִם. וְכָל לֹא שֶׁחֵיבִין עָלָיו מִיָּתָה
בְּיַדִּי שָׁמַיִם לוֹקֵין עָלָיו:

כ. כסף משנה: הערל הרי הוא כבן נכר וכו'. בפרק ב' דזבחים (דף י"ט). ומ"ש ולוקה כזר שעבד. ברייתא בסוף פרק הנשרפין (סנהדרין דף פ"ג) ערל אונן ויושב אינם במיתה אלא באזהרה ופירש"י ערל שמתו אחיו מחמת מילה ובגמרא ערל מנא לן אמר רב חסדא דבר זה מתורת משה רבינו לא למדנו עד שבא יחזקאל בן בוזי ולמדו כל בן נכר ערל לב וערל בשר לא יבא אל מקדשי לשרתני ופירש רש"י והיינו אזהרה מדברי קבלה בעלמא ולא לקי עלה ורבינו שכתב שלוקה טעמו מדאמרינן בפרק ב' דזבחים עד דאתא יחזקאל מנא לן ואסיקנא גמרא גמירי לה ואתא יחזקאל ואסמכיה אקרא וכיון דגמרא גמירי לה דלא יבא לשרת כי לקי לא משום אזהרה דדברי קבלה לקי אלא משום אזהרה דגמרא ועם כל זה רצה רבינו שיהא נרמז בתורה קצת ולפיכך כתב שהוא כזר:

ל. כסף משנה: טמא שעבד במקדש חילל עבודתו. משנה ריש פ"ב דזבחים (דף י"ז). ומה שכתב אף על פי שלא שהה שם. בפרק שני דשבועות (דף ט"ז). ואם יקשה עליך היאך אפשר לו לעבוד ולא ישהה ביארו רבינו בסמוך. ומה שכתב וחיוב מיתה בידי שמים. בסוף פרק הנשרפין (דף פ"ד). ומה שכתב שנאמר וינזרו מקדשי בני ישראל וכו' ולהלן הוא אומר ומתו בו כי יחללוהו מה חילול האמור שם חייב מיתה בידי שמים וכו'. שם:

עין משפט ט.י. הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ה הי"ז

וְכֹל הָעוֹבֵד וְהוּא יוֹשֵׁב חִלְלֵל וְעִבְדוֹתוֹ פְּסוּלָה * וְאֵינוֹ לֹקֵה. מִפְּנֵי שְׁאִזְהָרָה שְׁלוֹ מְכַלְל עֲשֵׂה הִיא. וְכֵן כָּל הָעוֹסֵק בְּעִבּוּדָה מִעִבְדוֹת הַמִּקְדָּשׁ צָרִיךְ שְׂיִהְיֶה עוֹמֵד עַל הָרְצָפָה. וְאִם הָיָה דָּבָר חוֹצֵץ בֵּינֵנוּ וּבֵין הַקְּרָקַע כְּגוֹן שְׁעָמֵד עַל גְּבֵי כְּלִים אוֹ בְּהֶמָּה אוֹ עַל רִגְלֵי חֲבֵרוֹ פְּסוּל. וְכֵן אִם הָיָה דָּבָר חוֹצֵץ בֵּין יָדוֹ וּבֵין הַכְּלִי שְׁעוֹבֵד בּוֹ פְּסוּל:

עין משפט כ. הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ה הי"ח

וְאֵין עִבּוּדָה אֶלָּא בְּיָמִין. וְאִם עָבַד בְּשְׂמָאל פְּסוּלָה וְאֵינוֹ לֹקֵה. רִגְלוֹ אַחַת עַל הַכְּלִי וְרִגְלוֹ אַחַת עַל הָרְצָפָה * רוֹאֵין כֹּל שְׂאֵלוֹ יִנָּטֵל הַכְּלִי אוֹ הָאָבֶן יָכוֹל לַעֲמֹד עַל רִגְלוֹ אַחַת עִבְדוֹתוֹ כְּשֶׁרָה. וְאִם לֹא עִבְדוֹתוֹ פְּסוּלָה.

מ. כסף משנה: ומ"ש וכל העובד והוא יושב חילל ועבודתו פסולה. שם (דף כ"ג.). ומ"ש ואינו לוקה מפני שאזהרה שלו מכלל עשה היא. פשוט הוא: וכן כל העוסק בעבודה וכו' עד או על רגלי חבירו פסל. משנה שם (דף ט"ז:). ומ"ש וכן אם היה דבר חוצץ בינו ובין הכלי שעבד בו פסל. שם (דף כ"ד) ופירש"י לא יהא דבר חוצץ בין כהן לכלי [שרת] בקבלת הדם כדכתיב ולקח הכהן שתהא לקיחה בעצמו של כהן. ומ"ש ואין עבודה אלא בימין ואם עבד בשמאל פסול. שם במשנה. ומ"ש ואינו לוקה. היינו מדגמרינן לה מדכתיב באצבע ולקח מלמד שלא תהא קבלה אלא בימין באצבע ונתן מלמד שלא תהא נתינה אלא בימין וכיון דאתיא מלאו הבא מכלל עשה אין לוקין עליו:

נ. כסף משנה: רגלו אחת על הכלי ורגלו אחת על הרצפה. יש בלשון רבינו חסרון וצריך להוסיף רגלו אחת על האבן ורגלו אחת על הרצפה וכך מצאתי בספר מוגה וכך היא שנויה בברייתא שם. וכן מבואר בסוף לשון רבינו שכתב רואין כל שינטל הכלי או האבן: קיבל בימין ושמאל מסייעתו עבודתו כשירה וכו'. תוספתא פרק קמא דזבחים:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

קָבַל בְּיָמֵינוּ וְשָׂמְאֵל מְסִיעֵתוֹ עֲבוֹדָתוֹ כְּשָׂרָה. שְׂהַמְסִיעַ אֵין
מִשְׁגִּיחִין עָלָיו: